

Predikan Jungfru Marie kyrkogångsdag

Pastor Johannes Rydh

Stockholm, 2 februari 2020

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Nåd vare med er, och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

Bön: Herre, himmelske Gud, uppenbara för oss kraften i ditt heliga Ord, varigenom du skänker frälsning och syndernas förlåtelse. Tag bort trögheten och motståndet i våra hjärtan, så att vi blir villiga att lyssna till det och får ta del av dess himmelska budskap. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Matt. 13:31–33 (3 årgången)

Jesus lade fram en liknelse för sina lärjungar: "Himmelriket är som ett senapskorn som en man tar och sår i sin åker. Det är minst av alla frön, men när det har växt upp är det störst av alla köksväxter och blir ett träd, så att himlens fåglar kommer och bygger bo bland grenarna."

Ännu en liknelse gav han dem: "Himmelriket är som en surdeg, som en kvinna tar och blandar in i tre mått mjöl tills alltsammans blir syrat."

Inledning

I dagens text ger oss Jesus två korta liknelser om himmelriket. Himmelriket, eller Guds rike som det kallas i de andra evangelierna, det är det andliga rike där Gud är konung, och där vi kristna är medborgare. Detta liknar Jesus vid senapskornet. Det är litet och oansenligt. Ändå kan det växa upp och bli en riktigt stor växt. Arten som troligen är den som Jesus talar om kan under gynnsamma förhållanden bli flera meter hög.

En liten mängd surdeg, eller jäst, kan jäsa en stor mängd mjöl – det mått som används i den grekiska texten motsvarar omkring tolv liter, så det var totalt 36 liter mjöl som kvinnan hade. Om det så knådas in och göms i ett hörn av massan så kommer det ändå såsmåningom att påverka alltsammans.

Så är det med Kristi rike. Det är i världens ögon litet och oansenligt, föraktat av den stora massan. Dess styrka är dold. Jesus, när han kom till jorden, dolde

sin härlighet och makt, och bodde ibland oss i enkelhet och fattigdom. När Josef och Maria bar fram det lilla barnet i templet, såsom vi hört i evangelietexten, var det till det yttre inget särskilt med just det barnet. Men genom Guds särskilda uppenbarelse fick Simeon se det som var dolt, och fröjda sig över att Guds Son kommit till världen.

Kraften i himmelriket kommer av Guds Ord, av evangelium. Det är det som fick en liten skara lärjungar kring Jesus att växa till den talrika kristna kyrkan, liksom det lilla senapskornet kan växa till en förvånansvärd storlek.

Liknelserna får dock inte misstolkas till att mena att Guds rike ska växa till och innefatta hela världen, att alla människor till slut ska bli omvända och frälsta liksom surdegen syrar alltsammans. Tanken att alla människor till slut ska bli frälsta kallas för universalism, och utgår ofta från förnuftets tankar om att en god gud inte kan fördöma någon. Men en sådan tolkning överensstämmer inte med Jesu tydliga undervisning i andra stycken. I den yttersta tiden ska evangeliet vara än mer förkastat än någonsin tidigare under världshistorien. Synden ska öka och ha människorna i sitt våld. *Många falska profeter ska träda fram och bedra många, och eftersom laglösheten ökar kommer kärleken att kallna hos de flesta.* (Matt. 24:11-12)

Evangeliets kraft är en andlig kraft. Den kommer inte ge upphov till ett synligt, jordiskt rike. Men mitt bland världens all synd, i all misär och elände, har den kraften att omvända fattiga syndare till tro på Jesus. Den har kraften att ta bort vårt motstånd, som vi av oss själva inte förmår övervinna. Evangelium är *en Guds kraft till frälsning för var och en som tror.* (Rom. 1:16) Genom tron uppenbaras den dolda kraften i Guds Ord och blir vår salighet.

Detta sker inte hur som helst. Det har behagat Gud att låta den helige Ande verka i oss genom det som vi kallar nådemedel: det predikade Ordet och sakramenten. Det finns många falska förkunnare som försöker förringa nådemedlen och förta deras kraft. De vill göra dem endast till bekännelsehandlingar eller upplysningar om historiska fakta. Mot sådana villfarelser måste Guds Ord predikas klart och tydligt. Därför ska jag idag tala särskilt om just detta.

Nådemedlens kraft är nödvändig, då vi alla är födda i synd

Innan en människa kan förstå och ta emot den kraft som nådemedlen för med sig, måste hon upplysas om det tillstånd hon sedan födseln befinner sig i. Och det är ett förskräckligt tillstånd. Arvsynen innebär ett fullständigt fördärv i hela vår mänskliga natur, så djupt att vi inte kan fatta det, utan det måste tros. Den fallna människan saknar all kärlek till Gud och nästan, dras ständigt till det onda, och är en Guds fiende. Inför Guds lag står hon helt utan rättfärdighet, fördömd och förtappad.

Det går inte att hävda att bara de synder som människan begår genom gärningar är verkliga synder. Ett sådant förnekande av arvsynen, som förekommer hos baptister och andra samfund, står i strid med Skriftens ord: *Ja, med skuld är jag född och med synd blev jag till i min moders liv. (Ps. 51:7)* Och därtill: *Det som är fött av köttet är kött. (Joh. 3:6)*

Därför är även det lilla nyfödda barnet ställt under synden och lagens dom. Därför behöver det lilla barnet frälsning. Därför är dopet nödvändigt för saligheten: *Jag säger dig sanningen: Den som inte blir född av vatten och Ande kan inte komma in i Guds rike. (Joh. 3:5)* Att förvägra barnen dopet strider mot Guds Ord, som uttyckligen innefattar barnen i Guds rike:

Låt barnen komma till mig och hindra dem inte, för Guds rike tillhör sådana som de. Jag säger er sanningen: Den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in. (Mark. 10:14–15)

Förnekarna ser dopet som en bekännelsehandling, något som bekräftar medlemskapet i kyrkans gemenskap, ungefär som konfirmationen. Men dopet är något mycket mer än så.

Nådemedlens kraft är syndernas förlåtelse

Om dopet säger Skriften: *Omvänd er och låt er alla döpas i Jesu Kristi namn, så att era synder blir förlåtna. (Apg. 2:38).*

I nattvardens instiftelse säger Jesus: *utgjutet för många till syndernas förlåtelse. (Matt. 24:26)* Och om avlösningen: *Om ni förlåter någon hans synder så är de förlåtna. (Joh. 20:23).*

Det är samma kraft som verkar i alla nådemedlen. Kraften kommer av att det är Gud själv som har instiftat dem, befallt dem och till dem förbundit löften

om hans rika nåd. När syndernas förlåtelse förkunnas av prästen är det inte bara en människas ord, utan Gud själv som förkunnar det, personligen till dem som hör, tror och tar emot det. Därför har vi i ordningen för bikt: *Tror du att min förlåtelse är Guds förlåtelse? – Ja. – Ske dig såsom du tror. Och på vår Herres, Jesu Kristi, befallning förlåter jag dig alla dina synder.*

Förlåtelsen genom sakramenten är alltså lika giltig, lika kraftfull, som när Jesus själv uttalade förlåtelsen till de troende under sin tid här på jorden, såsom vi läser på många ställen i evangelierna.

Vi talar ibland om en så kallad *forensisk* rättfärdiggörelse, dvs att människan *förklaras* rättfärdig såsom inför en domstol, på grund av Kristus. Det är en aspekt hos rättfärdiggörelsen som förvisso är helt sann, och väl värd att förkunnas. Men om detta betonas alltför ensidigt förnekas kraften i nådemedlen. Den kristna förkunnelsen kan inte bestå endast av konstaterandet: Kristus har dött för dig, och därför är du frälst!

Det är sant att all förlåtelse, all nåd har sitt ursprung och orsak i Kristi försoningsverk. Om Kristus inte hade dött på korset och uppstått igen skulle det inte finnas någon förlåtelse för våra synder. Han dog verkligen för alla människor i hela världen, i alla tider. Men det räcker inte att hänvisa till detta objektiva faktum, att Kristus har försonat världen. För att det ska komma människan till gagn måste hon tro det. Tro innebär mer än bara inhämtning av kunskap. Tron förutsätter en personlig förtröstan på att Kristi försoning också gäller just honom eller henne. Tro och förlåtelse hör ihop. En sådan tro skänks endast genom nådemedlen.

Låt oss se på inledningen till Matteus 9:e kapitel. Jesus säger till en lam man, som burits fram till honom: *Var lugn, mitt barn. Dina synder är förlåtna. (Matt. 9:2)* Han var lam, men Jesus såg att det var hans synder som verkligen besvärade honom, och så uttalade han förlåtelsen. Var detta nu bara en hänvisning till sin kommande död på korset, varigenom mannens synder, tillika alla andra synder, en gång för alla skulle förlåtas? Nej, förlåtelsen skedde just där och då.

På samma sätt är det när en människa döps, eller tar emot nattvarden eller avlösningen. Det sker något väsentligt med människan just i det ögonblicket. Genom nådemedlet skänks en saliggörande tro till en enskild person. Det kan med rätta kallas en rättfärdiggörelsehandling.

Nådemedlens kraft skänker oss tröst och förvissning om frälsning

Vi som är kristna ska inte sluta med att höra på Ordet och bruka sakramenten bara för att vi redan kommit till tro genom nådemedlens kraft. Genom dopets nåd har arvsyndens makt brutits, men helt fria från synden blir vi aldrig i detta livet. I denna kamp mot det onda måste vi därför ofta påminnas om förlåtelsen och få ny nåd av Gud. Vår själ behöver ständigt få andlig näring, så att våra synders tyngd och börda inte får oss att duka under.

Gå därför till gudstjänsten ofta och villigt, och hör Guds Ord! Gå till nattvarden, och ta emot Kristi kropp och blod till syndernas förlåtelse, som med rätta i fornkyrkan benämndes ett "odödlighetens läkemedel". Om en särskild synd plågar dig, så gå då till bikt och bekänn inför Gud och din biktfader. Nådemedlen skänker tröst åt bekymrade samveten.

Detta är en oerhörd skatt som kyrkan har fått i uppgift att förvalta. Vi ska inte tänka att vi är ovärdiga att ta del av dessa heliga gåvor på grund av vårt syndiga leverne, utan det är just när vi är som mest bekymrade och utblottade på all egenrättfärdighet som vi är som mest värdiga. Där får vi påminnelse om Guds väldiga nåd som för oss arma syndare till det eviga livet.

Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte ska gå förlorad utan ha evigt liv. (Joh. 3:16)

Amen.

Bön: O Herre Gud, himmelske Fader, du som har skänkt oss din Son till en Frälsare, för att han skulle vara ett ljus för hedningarna och ge ditt folk Israel härlighet. Vi ber dig: Låt ditt ljus lysa i denna mörka värld. Ge våra skumma ögon syn, så att vi i denne din Son ser din nåd uppenbarad och hos honom finner hjälp mot fördärvets makter, till dess vi, frälsta från allt ont, får fara hädan i frid, såsom du har lovat i ditt ord. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt Ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Hans Helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan Ordets görare, och dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod, in-till änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Psalmer: 206, 30, 39, 183, 196, 202, 188, 171